

P. Antonín Jaroslav Kadaník, rtyňský rodák a vězeň komunismu.
Antonín Rubáček

P. Antonín Jaroslav Kadaník, *CFSSS*¹ se narodil 1. května 1895 ve Rtyni v Podkrkonoší v čp. 71 na horním konci obce jako druhý syn rolníka Antonína Kadaníka a Františky Kadaníkové. Měl ještě dva mladší bratry. Na začátku 1. světové války narukoval, dostal se na ruskou frontu, kde byl v zajetí. Po válce vstoupil do kongregace bratří Nejsvětější svátosti. V diecézním katalogu biskupství Českobudějovického z r. 1925 je uveden jako novic kongregace Petrinů². 29. června 1929 byl vysvěcen v Českých Budějovicích biskupem Šimonem Bártou na kněze. Nejprve působil v Českých Budějovicích při mateřinci kongregace jako prefekt studentského internátu. Byl oblíbeným kazatelem a vyhledávaným zpovědníkem.

V roce 1940 odešel do Písku, kde vykonával funkci novicmistra a založil internát pro pozdní kněžská povolání. Přitom rozvinul bohatý tiskový a kulturní apoštolát. (Byl editorem edice

Petrinum, která vydávala lístky pro povzbuzení duchovního života věřících. Organizoval řadu besídek a přednášek, při kterých hojně využíval tenkrát moderní diaprojektor. Se studenty nacvičil řadu divadelních představení). Mnozí jeho studenti se stali kněžími. Když byl během 2. světové války odvezen do koncentračního tábora v Dachau generální představený P. Adaukt Krebs, byl r. 1942 P. Antonín Kadaník zvolen generálním představeným kongregace. Po válce zřizoval studijní dům v Brně (1945) a uprázdněný malý seminář v Bruntále (1946). V kněžské matrice budějovické diecéze je poznámka, že 1. 12. 1948 byl jmenován ředitelem (diecézním) Misijního díla.

V r. 1950 byl v souvislosti s pronásledováním církve a likvidací řeholních společenství komunistickým režimem umístěn do internačního tábora v Želivě. Trestné činnosti se měl dopustit, že v červnu 1949 nechal roznést asi osm letáků varujících kněze před vstupem do státem zřízené katolické akce. Další nepodložená obvinění byla, že zamýšlel odejít do emigrace a zpronevěra 200 000 Kč. Z obvinění ze zpronevěry byl nucen soud P. Kadaníka osvobodit, protože se prokázalo, že šlo o jeho osobní peníze získané spisovatelskou a překladatelskou činností. Zatčen byl v internaci v Želivě 20. ledna 1953 a odsouzen krajským soudem v Jihlavě 20. 11. 1953 za velezradu na 10 let. Důvody – varování věřících před státní Katolickou akcí, nabádání k bojkotu bohoslovecké fakulty v Litoměřicích, údajný záměr emigrovat. Čas ve vězení trávil

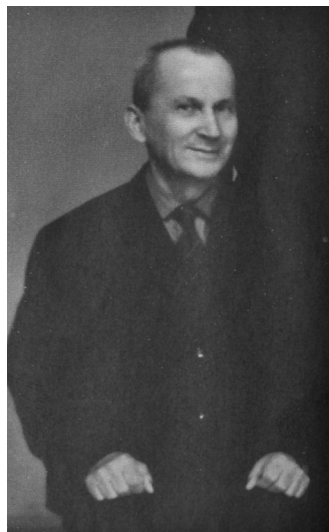
v Leopoldově a propuštěn byl na amnestii prezidenta Antonína Novotného z 9. května 1962 z Valdic. Posléze pobýval krátce u svého bratra Emila ve Rtyni v Podkrkonoší a pak mu bylo dovoleno působit jako duchovní správce u sester Vincentek, dcer křesťanské lásky v domově důchodců v Přelouči. Sestry Vincentky sem byly přemístěny nedobrovolně zásahem komunistické administrativy ze slovenské Nitry. Sestrám dosloužil až do své smrti 31. 12. 1979. Z tohoto období si pamatují, že pokračoval ve své literárně dramatické činnosti a že u nás doma v Pardubicích ve spolupráci s mým otcem Janem Rubáčkem též rtyňským rodákem, středoškolským profesorem, nahrával na magnetofon hry s náboženskou tematikou. Je pohřben spolu s ostatními řádovými spolubratry v Českých Budějovicích na hřbitově v Mladém.

Ze rtyňské farní kroniky str. 317 z r. 1929 „Dne 28. července a 4. srpna měl ve zdejší chrámu Páně mše sv. zdejší rodák Antonín Kadaník (křestní jméno Jaroslav), dne 1. května 1895 zde narozený. Týž měl velkou touhu státi se knězem a chtěl studovat. Otcí to jeden pán ze Rtyně rozmlouval, ano na nádraží za nimi šel, když chtěli jet ke zkouškám do Hradce. Otec přemlouvání poslechl a syn pracoval doma při otcí jako rolník, vedl velmi zbožný a příkladný život, měsíčně chodil ke sv. svátostem. Když vypukla vojna, musel nastoupit a kde mohl studoval, dal si posílat potřebné knihy na frontu, kdy mohl konal zkoušky a po vojně po mnohých marných prosbách ujali se ho bratři Nejsv. Svátosti v Českých Budějovicích, kde dostudoval gymnázium i seminář a kde 29. června (1929) byl vysvěcen a 30. měl v klášteře první mši sv.“

Z těchto faktických údajů, které se mi podařilo získat a seřadit se pokusím nastínit vnitřní cestu Antonína Kadaníka životem služby bližnímu a Evangelium. V letech jeho dospívání v něm uzrávalo přesvědčení hledat osobní cestu k Bohu jako prvnímu a jedinému cíli života. Proto se rozhodl pro duchovní službu v rámci katolické konfese. Jak vyplývá ze svědectví z farní kroniky, nenašel zde u svého otce pochopení, který nakonec odmítl sponzorovat studia potřebná k dosažení tohoto cíle. Zklamání muselo být u mladého chlapce velké, ale nedalo se s tím nic dělat. Pak následuje období války a jeho nasazení na ruské frontě a zajetí. Setkání s krutostí války vedlo u mnoha mužů k negaci víry: „Bůh není, protože by jinak musel zabránit takovým zvěrstvům.“ Zkušenost s lidskou nespravedlností a ignorancí lidských hodnot v něm naopak upevňovalo přesvědčení, že cesta k nalezení opravdových hodnot života musí být v souladu s Ježíšovými přísliby: „Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje; z radostí nad tím jde, prodá všechno, co má, a koupí to pole anebo

je království nebeské, jako když obchodník, který kupuje krásné perly, objeví jednu drahocennou perlu; jde, prodá všechno co má, a koupí ji.“(Mt 13, 44-46).

Ze svědectví farní kroniky se lze domnívat, že již za pobytu na frontě se i přes budoucí nejistoty začal připravovat na službu Bohu a bližnímu. Po návratu z vojny to ale neměl nijak jednoduché. Bylo mu 23 let, scházelo mu potřebné vzdělání pro teologická studia. Lze se domnívat, že Královéhradecké biskupství, do jehož pravomocí náležel, nemělo zájem o adepta kněžství v tomto věku, přesto hledá a nevzdává se své snahy naplnit, jak dosvědčuje rtyňská farní kronika: „*po mnohých marných prosbách ujali se ho bratři Nejsv. Svátosti v Českých Budějovicích, kde dostudoval gymnázium i seminář a kde 29. června (1929) byl vysvěcen a 30. měl v klášteře první mši sv.*“ Zdálo se, že dosáhl svého cíle a že bude nadále moci, v souladu s řeholí sv. Benedikta po zbytek života realizovat své poslání ve společenství řádových bratří. Deset

let poklidu liberální Masarykovské republiky mu to bylo umožňováno. Posléze se však začaly stahovat mračna další kruté války. Obsazení a likvidace samostatnosti Československa a násilné vnucování nacistické ideologie omezovalo nutně svobodu hlásání Boží pravdy a spravedlnosti. Ale to nejhorší přišlo až s nástupem sibiřské, bolševické samolibé moci a ideologie v r. 1948. Komunisté začali systematicky ničit náboženské svobody. Vyvrcholením byla akce K, během níž byly 15. 4. 1950 během noci de facto zlikvidovány všechny kláštery na území Československé republiky a řeholníci v drtivé většině umístěni do internačních táborů.

Následovala zatýkání a další obvinění, především představených a aktivně působících řeholníků a kněží. Pro Antonína Kadaníka to znamenalo internaci a 10 let vězení za velezradu v nejtěžších kriminálech. Zde se samozřejmě naskytá otázka, proč toto vše všemohoucí Hospodin dopustil a ty, kteří mu měli být nejbližší, podrobil této zkoušce.

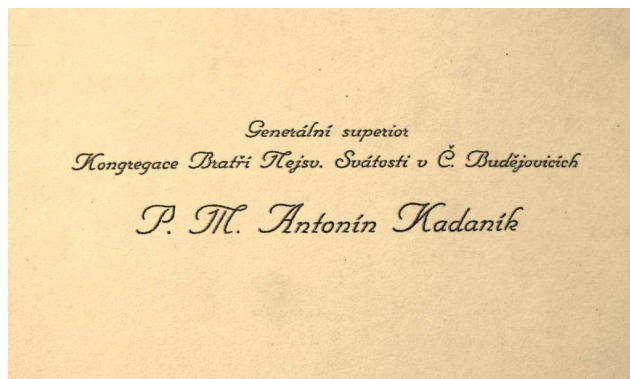
Zcela vyčerpávající odpověď zná jedině sám Bůh. Důvodem mohlo být, že obraz Boha vytvářený a hlásaný oficiální církví byl nad snesitelnou míru odlišný od Jeho skutečné podoby. Ale to je moje osobní spekulace.

Jak muselo být člověku, který svým představám o spravedlivé

tři kongregace v Českých Budějovicích asi roku 1935. Zleva sedí: ?, Placid Vaněk, ult Krebs, Antonín Kadaník. Zprava stojí: Prokop Švarc, Alois Kourek (?), Stanislav Cindler, ; Kobout, Nepomuk Tyrdek, Pavel Janeček, František Mencl, Klement Hurník, Vojtěch Malý, :rt Botur, Norbert Zborovský.

cestě k Bohu obětoval celý svůj život, když se dostal do situace, podle které je vše jinak. Poklid řeholní cely najednou nahradila ponurá vězeňská kobka. Chválení Hospodina v modlitebních společenstvích spolubratří se zde mohlo uskutečňovat tajně v obavách z dalších perzekucí. Člověk osvědčuje často svou víru v mezních situacích. Do nich se dostali vězni svědomí, vězni komunismu nedobrovolně a v drtivé většině obstáli se ctí. To neznamená, že by zde neprožili ponuré dny zmaru a prázdnoty. Často museli korigovat své náhledy na bližní a na Boha, ale i na vlastní nedostatečnost a spoléhat se výhradně na Hospodinovu milost. Dokonalost a lesk církevních

struktur byla najednou za zdmi kriminálu, někde daleko za železnou oponou. Nabývalo zde na síle a pravdě, že jen to, co se uskutečňuje v nitru člověka má smysl a přináší pokoj, a to jen skrze Krista, s Kristem a v Kristu. Vězni zde žili po celou dobu v očekávání svobody. Návrat řeholníka do prostředí komunistického marasmu po 10 letech strávených ve vězeních, do jiného světa, ve kterém ztratily význam ideály, pro které zasvětil svůj život, nemohl být nikterak radostný. Přesto se lze domnívat, že bratr v Kristu Antonín Kadaník vše přijímal s nadhledem víry v bezmezné Boží milosrdenství. Jediné svědectví proto, které mám, jsou fotografie, na kterých se v jeho tváři odráží pokoj a smíření. Mohlo by se zdát, že to, že mohl působit jako duchovní u řeholních sester, bylo jakousi satisfakcí, ale bylo to uměle vytvořené prostředí svévolí komunistické diktatury, jakási rezervace jak pro řeholnice, tak pro P. Kadaníka. Tak zde platí Ježíšova slova z Lukášova evangelia: *“Tak i vy, když učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, řekněte: Jsme jenom služebníci, učinili jsme to, co jsme byli povinni učinit“* (Lk 17,10).

Kristus stejný včera, dnes i zítra, jediný opravdový vládce nad světem i věky. U Něho nebudou zapomenuty skutky opravdové víry z minulých časů a je nutné je připomínat i v tomto věku pro generace žijící dnes. Skutky, které pramení z lásky a milosrdenství Boha, který dává smysl dějinám a je jedinou nadějí a reálnou perspektivou života každého člověka. On nás spojuje s vírou minulých generací, ale i budoucích mimo dimenze vlády času.

Ve Rtyni v Podkrkonoší v r. 2011

Autor Mgr. Antonín Rubáček

Podklady: Vojtěch Vlček: „Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948 – 1964“ vydané r. 2004

Václav Vaško: „Dům na skále“ vydaný 2007

„Řeholní život v českých zemích“, vydaný 1997

Rtyňská farní kronika

Archiv kongregace Petrinů v Českých Budějovicích

Archiv biskupství diecéze Českobudějovické

Osobní archiv synovce Emila Kadaníka

Vysvětlivky:

1. CFSsS (Congregatio Fratrum Sanctissimi Sacramenti) kongregace bratří Nejsvětější Svátosti - Petriini

2. Petriini – Ryze česká kongregace založená P. Václavem Klementem Petrem 8.9.1888 s centrem v Českých Budějovicích. Mateřský klášter obnoven v r. 1990 při kostele P. Marie Růžencové v Žižkově ulici v Českých Budějovicích. Kongregace Petrinů se řídí řeholí sv. Benedikta a vlastními stanovami. Tvoří ji kněží i bratří. Do středu osobního i komunitního života je postavena Eucharistie.

